

DZINTARA TĀLSKATIS

Philip Pullman

**THE AMBER
SPYGLASS**

Filips Pulmans

DZINTARA TĀLSKĀTIS

No angļu valodas tulkojusi

Liana Blumberga

ZVAIGZNE ABC

821.111-93

Pu 260

Philip Pullman
THE AMBER SPYGLASS

Copyright © 2000 by Philip Pullman

Cover Illustration © Dominic Harman, 2013

Cover Illustrations reproduced by permission of Scholastic Ltd.

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Tulkojums latviešu valodā, Liana Blumberga, 2006

© Literārā apdare, izdevums latviešu valodā,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2006, 2022

ISBN 978-9934-31-271-7

Apburtā gulētāja

...KAMĒR PLĒŠĪGI
ZVĒRI, IZLĪDUŠI
NO IĒPLAKAS
DZĪLUMIEM,
RAUDZIJĀS
UZ AIZMIGUŠU
MEITENI...
VILJAMS BLEIKS

Rododendru apēnotā ielejā, tuvu sniegāja robežai, kur šļacās pienaina straume un starp milzu priedēm laideļjās dūjas un kaņepīši, atradās ala, ko pa pusei aizsedza nokarena klints un apakšā sacerojušas biezas, stingras lapas.

Meži bija skaņu pilni: starp akmeņiem čaloja ūdens straume, priežu skuļjās žūžoja vējš, dūca kukaiņi, klaigāja kokos mītoši dzīvnieciņi un dziedāja putni. Retumis kādu ciedra vai baltegles zaru sakustināja pa stiprākai vēja brāzmai, un zari, berzdamies cits pret citu, vaidēja kā čells.

Šo vietu spoži apspīdēja saules gaisma, to nekas neapatumšoja; saules citronzeltainais mirdzums nokļuva līdz pat meža zemei, rotādamies zaļgani brūnas nokrāsas sērēs un peļķēs. Gaisma šeit nekad nebija mierīga un nemainīga, jo lēni plūstošā migla bieži iepeldēja starp koku galotnēm, filtrējot saules gaismu un darot to pārļaini mirdzošu; no dūmakas mitrā pieskāriena neizspruka neviens priežu čiekurs, un, kad migla pacēlās, tie zaigoja. Dažreiz mitrums mākoņos kondensējās sikos, pa pusei – miglas, pa pusei – lietūs pilienos, kas lejup drīzāk lidinājās, nevis krita, un šīs kustības iespaidā klusi šalca adataino skuju miljoni.

Gar straumi vijās šaura taciņa, kas veda no ciemata – tas bija kas vairāk, ne grupiņa ganu mitekļu vien – uz ielejas lejasdaļu, uz pussagruvušu svētnīcu tās augstākajā punktā,

vietu, kur nerimtīgajos vējos, kas pūta no augstajiem kalniem, plandījās noplukuši zīda karogi un kur dievbijīgie ciema iedzīvotāji piedāvāja miežu plāceņus un kaltētu tēju. Dīvains gaismas efekts: ledus un dūmaka parūpējās, lai ielejas augšdaļā nemitīgi zaigotu varavīksnes.

Ala atradās kādu sprīdi virs taciņas. Pirms daudziem gadiem tajā bija dzīvojis kāds svētais, kurš bija meditējis, badojies un skaitījis lūgšanas, un šī vieta viņa piemiņas dēļ tika godāta. Ala bija aptuveni trīsdesmit pēdas dziļa, ar sausu dibenu – ideāls midzenis lācim vai vilkam, tomēr jau gadiem ilgi tajā nemitinājās citas būtnes kā vien putni un sikspārņi.

Taču stāvs, kas iekšpusē pie pašas ieejas, zemei pieplacis un saslējis smailās ausis, ar melnajām acīm vēroja celiņu, nepiederēja ne putnu, ne sikspārņu ciltij. Saule bagātīgi apspīdēja viņa mirdzošo, zeltaino kažoku, pērtiķa rokas grozīja priedes čiekuru, spicie pirksti atlauza tam zvīņas un skrubināja laukā saldās sēklas.

Aiz viņa, tieši aiz tās vietas, līdz kurai sniedzās saule, Koulteres kundze uz petrolejas plītiņas mazā kastrolītī sildīja ūdeni. Viņas dēmons kaut ko brīdinoši nomurmināja, un Koulteres kundze pacēla galvu.

Pa meža celiņu no ciema nāca jauna meitene. Koulteres kundze viņu pazina: nu jau vairākas dienas Ema nesa viņai ēdienu. Tikko ieradusies, Koulteres kundze bija darījusi zināmu, ka ir svētā, kas nododas meditācijai un lūgšanām, un ir devusi zvērestu nekad nerunāt ne ar vienu vīrieti. Ema bija vienīgā persona, kuras apmeklējumiem viņa piekrita.

Tomēr šoreiz meitene nebija viena. Viņai līdzī nāca tēvs, un, kamēr Ema kāpa augšā uz alu, viņš mazu gabaliņu nostāk gaidīja.

Atnākusi līdz alas ieejai, Ema paklanijās.

– Mans tēvs aizlūdz par jums un sūta labdienas, – viņa sacīja.

– Esi sveicināta, bērns, – atņēma Koulteres kundze.

Meitene bija atnesusi izbalējušā kokvilnā ietītu vīstokli un nolika to Koulteres kundzei pie kājām. Tad viņa pastiepa mazu puķu pušķīti, kādu duci vizbulīšu, kas bija sasietas kopā ar kokvilnas diegu, un spēji ierunājās nervozā balsī. Koulteres kundze no kalniešu valodas šo to saprata, bet nekad neļāva viņiem nojaust, cik daudz saprot. Tāpēc viņa pasmaidīja, pamāja meitenei, lai tā aizver muti un aplūko abus viņu dēmonus. Zeltainais pērtiķis turēja pastieptu melno roķeli, un Emas dēmons-tauriņš laidelēdamies virzījās tam aizvien tuvāk, līdz apsēdās uz raupjā pirksta.

Pērtiķis to lēni pielika sev pie auss, un Koulteres kundze juta savās domās sīkā straumītē ieplūstam sapratni, kas precizēja meitenes vārdus. Ciemata iedzīvotāji bija laimīgi par svētās sievietes klātbūtni un par to, ka viņa radusi alā patvērumu, taču klīda baumas, ka viņai līdzī esot kāds pavadonis, zināmā mērā bīstams un spēcīgs.

Ciemata ļaudis tas biedēja. Vai šis otrais esot Koulteres kundzes skolotājs vai viņas kalpotājs? Vai viņai neesot padomā kas ļauns? Kāpēc viņa esot apmetusies tieši šeit? Vai viņi grasoties te palikt ilgi? Ema šos jautājumus izteica ar tūkstoš ļaunām priekšnojautām.

Dēmona izpratnei iefiltrējoties viņējā, Koulteres kundzei ienāca prātā jauna doma. Viņa var teikt patiesību. Dabiski, ne jau visu, bet kaut ko no tās. Pie šīs domas viņa mazliet ietrīsējās smieklos, bet neļāva tiem izpausties balsī, kad paskaidroja:

– Jā, kāds ir kopā ar mani. Bet jums nav ko būties. Tā ir mana meita; burvestība ir likusi viņai aizmigt. Mēs

esam šeit ieradusās, lai paslēptos no burvja, kas viņu nobūris. Es tikmēr cenšos viņu dziedināt un aizsargāt no briesmām. Nāc un paskaties, ja vēlies.

Koulteres kundzes liegā balss Emu kaut cik nomierināja, tomēr viņa vēl daļēji baidījās; runas par burvjiem un burvestībām bijību pastiprināja. Taču zeltainais pērtiķis viņas dēmonu turēja ļoti maigi, turklāt meitene juta ziņkāri, tāpēc sekoja Koulteres kundzei alā.

Koulteres kundze aizdedza sveci, jo sāka strauji tumst, un veda Emu dziļāk alā. Meitenītes acis, plaši atvērtas, tumsā mirdzēja, sakļautās plaukstas atkārtoja žestu – rādītājpirksts uz ikšķa – lai atgaiņātu briesmas, mulsinot ļaunos garus.

– Vai redzi? – Koulteres kundze ierunājās. – Viņa nevar nodarīt ļaunu. Te nav no kā bīties.

Emā paraudzījās uz augumu guļammaisā. Meitene bija varbūt kādus trīs četrus gadus vecāka par viņu; viņas mati bija tādā krāsā, kādu Ema nekad agrāk nebija redzējusi – skaisti dzeltenbrūni kā lauvas krēpes. Lūpas bija cieši sakniebtas, un viņa gulēja ciešā miegā – par to nebija šaubu, jo meitenes dēmons, neko neapzinādamies, saritinājies gulēja viņai pie kakla. Tam piemita kāda mangustam līdzīga radījuma veidols, tikai dēmons bija sarkani zeltainā krāsā un mazāks. Zeltainais pērtiķis maigi noglauda vilnu starp aizmigušā dēmona ausīm, un, Emai paskatoties, mangustveida būtne neomulīgi sagrozījās un aizsmakušā balsī izdvesa vārgu ņaudienу. Emas peļveida dēmons ciešāk piespiedās meitenes kaklam un baiļpilni lūrēja caur viņas matiem.

– Tātad vari pastāstīt savam tēvam, ko redzēji, – Koulteres kundze turpināja sarunu. – Neviena ļaunā gara. Tikai mana meita, aizmigusī burvju miegā un manā gādībā.

Tikai, lūdzu, Ema, pasaki savam tēvam, ka tas jāpatur noslēpumā. Neviens, izņemot jūs abus, nedrīkst zināt, ka Lira ir šeit. Ja burvis uzzinās, kur viņa atrodas, viņš viņu uzmeklēs un iznīcinās Liru, mani un visu citu, kas ir tuvumā. Tāpēc – cst! Pastāsti to tēvam, bet vairāk nevienam citam.

Viņa nometās ceļos blakus Lirai, atglauda miklos matus no aizmigušās sejas un, zemu noliekusies, noskūpstīja meitas vaigu. Pēc tam, pacēlusi skumju, mилоšu skatienu, uzsmaidīja Emai tik drosmīgā līdzjūtībā, ka meitenītei acīs saskrēja asaras.

Koulteres kundze saņēma Emas plaukstu un, viņām nokļūstot pie alas izejas, ieraudzīja no lejas satraukti lūkojamies meitenes tēvu. Sakļāvusi plaukstas, sieviete viņam paklanījās, un viņš izskatījās atvieglots, redzēdams, ka meita, palocījusies Koulteres kundzei un burvju miegā aizmigušajai, pagriežas un mījkrēslī laižas lejā pa nokalni. Vēlreiz paklanījušies alai, tēvs un meita devās prom, pazudami kuplo rododendru tumsā.

Koulteres kundze atgriezās pie ūdens uz plītiņas; tas teju grasījās vārīties.

Notupusies viņa ūdenī iedrupināja mazliet kaltētu lapu – divas šķipsniņas no vienas, vienu – no citas tūtas un piepilināja trīs pilienus bāli dzeltenas eļļas. Ļīpri visu samaisījusi, sieviete domās skaitīja, kamēr pagāja piecas minūtes. Tad viņa no uguns noņēma kastrolī un apsēdās nogaidīt, līdz šķidrums atdziest.

Visapkārt Koulteres kundzei mētājās lietas no nometnes pie zilā ezera, kur bija miris sers Čārlzs Letroms: guļammaiss, mugursoma ar maiņas drānām un mazgāšanās piederumiem un daudz kas cits. Tur stāvēja arī ar zīdainu kokvilnu oderēta brezenta soma izturīgā koka

karkasā, kurā glabājās dažādi instrumenti, arī pistole makstī.

Retinātajā gaisā novārījums atdzisa strauji, un, tiklīdz tas bija miesas temperatūrā, Koulteres kundze ielēja to metāla biķerī un ienesa alas dibenā. Dēmons-pērtiķis no meta priedes čiekuru un nāca viņai līdzī.

Rūpīgi nolikusi biķeri uz zema akmens, Koulteres kundze nometās ceļos pie aizmigušās Liras. Zeltainais pērtiķis notupās otrā pusē, gatavs sagrābt Panteleimonu, ja tas pamostos.

Liras mati bija mikli, un acis zem aizvērtajiem plakstiņiem kustējās. Viņa sāka atdzīvoties; skūpstīdama meitu, Koulteres kundze bija jutusi notrīsam viņas skropstas un saprata, ka, necik ilgi, un Lira pamodīsies pavisam.

Viņa palika plaukstu zem meitenes pakauša un ar otru atvirzīja no meitas pieres miklās matu šķipsnas. Liras lūpas pavērās, un viņa klusi iestēnējās; Panteleimons pārvietojās mazliet uz viņas krūšu pusi. Zeltainā pērtiķa skatiens ne mirkli nenovērsās no Liras dēmona, un viņa mazie, melnie pirksti paraustīja guļammaisa malu.

Viens Koulteres kundzes acu skats, un viņš, palaidis guļammaisu vaļā, atvirzījās par plaukstas tiesu tālāk. Sieviete maigi pacēla meitu, lai viņas pleci neskartu zemi un galva nekarātos, un tad Lira ievilka elpu un, pa pusei pavērusi acis, smagi samirkšķināja plakstus.

– Rodžer, – viņa nomurmināja. – Rodžer... kur tu esi... es neredzu...

– Kuš, – čukstēja māte, – kuš, mana mīlā, izdzer šo.

Turēdama biķerī Lirai pie mutes, viņa to pielieca, ļaudama vienai lāsei samitrināt meitenes lūpas. Liras mēle, sajutusi ūdeni, tiecās to nolaizīt, un tad Koulteres kundze

ļāva mazliet lielākam šķidrums daudzumam ietecēt viņas mutē, ar lielu uzmanību atvēlēdama norīt ik malku, iekams atvēlēja vēl.

Tas aizņēma vairākas minūtes, bet beidzot biķeris bija tukšs, un Koulteres kundze atkal nolaida meitu guļus. Tiklīdz Liras galva pieskārs zemei, Panteleimons pārvietojās atpakaļ pie viņas kakla. Viņa sarkani zeltainā vilna bija tikpat mikla kā meitenes mati. Viņi atkal gulēja ciešā miegā.

Zeltainais pērtiķis viegli likumoja uz alas izeju un atkal apsēdās vērot ceļu. Koulteres kundze auksta ūdens bļodā samērcēja flaneļa drānu un slaucīja ar to Liras seju, pēc tam atsēja guļammaisu un nomazgāja viņas rokas, kaklu un plecus, jo Lira bija sakarsusi. Tad viņa paņēma ķemmi un maigi sukāja Liras savēlušos matus, atglauzdama tos no pieres un kārtīgi pāršķirdama celiņu.

Atstājusi guļammaisu vaļā, lai meitene varētu atvēst, viņa attina Emas atnesto sainīti: pāris plakanu maizes klaipu, gabalu presētas tējas un lielā lapā ietītu mazumiņu lipīgu rīsu. Laiks kurt uguni. Naktī no kalniem nāca negants dzestrums. Metodiski darbodamās, viņa sagrieza mazliet sausas posas, sakrāva ugunskuru un uzšķīla sērkociņu. Atkal bija par ko domāt: sērkociņi gāja uz beigām, tāpat arī petroleja plītiņai; tagad vajadzēs uzturēt uguni visu dienu un nakti.

Koulteres kundzes dēmons bija neapmierināts. Tam nepatika tas, ko viņa darīja te, alā, un, kad viņš mēģināja izpaust savas rūpes, viņa to atvairīja. Pērtiķis pagrieza muguru un, mezdams čiekura zvīņas tumsā, ar katru ķermeņa līniju pauda nicinājumu. Viņa nelikās to redzam, bet nemitīgi un prasmīgi darbojās, kurdama uguni un uzlikdama vārities ūdens kastrolī tējai.

Lai nu kā, dēmona skepticisms viņu iespaidoja, un, drupinādama tumšpelēko tēju ūdenī, sieviete prātoja, ko īsti dara un vai nav sajukusi prātā, un atkal un atkal pārlika prātā, kas notiks, kad visu atklās Baznīca. Zeltaīstam pērtiķim bija taisnība. Viņa neslēpa Liru vien – viņa slēpa pati savas acis.

No tumsas iznāca mazs puisēns, cerību pilns un nobijies, čukstēdams atkal un atkal:

– Lira – Lira – Lira...

Aiz puisēna nāca vēl citi stāvi, vēl ēnai līdzīgāki nekā viņš un pat vēl klusāki. Šķita, ka viņi nāk no vienas sabiedrības, ka viņi ir viena veida būtnes, bet tiem nebija seju, ko varētu redzēt, un balsu, kas runātu; zēna balss nebija skalāka par čukstu, un viņa seja bija ēnaina un neskaidra kā kaut kas pusaizmirsts.

– Lira – Lira – Lira...

Kur viņi bija?

Lielā līdzenumā, kur no tēraudtumšajām debesīm neiespīdēja gaisma un kur apvārsni no visām pusēm aizplīvuroja migla. Tur pletās kaila, miljoniem kāju nomīdīta zeme, lai gan šīs kājas bija vieglākas par pūkām; tātad droši vien to plakanu bija padarījis laiks, kaut arī šeit laiks bija sastindzis; tātad droši vien tā tam vajadzēja būt. Šis bija visu vietu gals, šī bija beidzamā no pasaulēm.

– Lira...

Kāpēc viņi tur atradās?

Viņi bija ieslodzīti. Kāds bija kaut ko noziedzies, lai gan neviens nezināja, ko, kurš un kāda vara spriedusi tiesu.

Kāpēc mazais puisēns nemitīgi sauca Liras vārdu?

Cerība.

Kas viņi bija?

Veļi.

Un Lira nevarēja tiem pieskarties, lai kā centās. Viņas neklausīgās rokas atkal un atkal izgāja viņiem cauri, un mazais zēns joprojām tur stāvēja un lūdzās.

– Rodžer! – Lira sauca, bet iznāca vienīgi čuksts. – Ak, Rodžer, kur tu esi? Kas šī ir par vietu?

Viņš atbildēja: – Tā ir Nāves zeme, Lira. Es nezinu, ko darīt, es nezinu, vai esmu te uz mūžiem, un nezinu, vai esmu izdarījis kaut ko sliktu; es centos būt labs, bet es to ienīstu, mani tas viss biedē, es to ienīstu –

Un Lira sacīja: – Es...

Baltamoss un Baručs

TAD MANU
ACU PRIEKŠĀ
AIZSLĪDĒJA
KĀDS GARS;
MAN SASLĒJĀS
STĀVUS VISI
MATI.
DARBA GRĀMATA

— **E**si mierīgs, — sacīja Vils. — Vienkārši esi mierīgs. Netraucē mani.

Tas bija tieši pēc tam, kad Lira bija aizvesta, tieši pēc tam, kad Vils bija nokāpis no kalna virsotnes, tieši pēc tam, kad ragana bija nogalinājusi viņa tēvu. Izmanotams turpat atrastus sausus sērkociņus, Vils aizdedzaniecīgu lākturīti, paņemtū no tēva nastas, un notupās klints aizvējā, lai atvērtu Liras mugursomu.

Ar veselo roku tajā pataustījis, viņš atrada smago, samtā ievīstīto aletiomētru. Lākturīša gaismā instruments iemirdzējās, un Vils to pastiepa diviem stāviem, kas stāvēja blakus; tie abi sevi dēvēja par eņģeļiem.

— Vai varat to nolasīt? — viņš jautāja.

— Nē, — balss atteica. — Nāc mums līdzī! Tev jānāk. Tagad jāiet pie lorda Ezriela.

— Kas jums lika sekot manam tēvam? Jūs teicāt, ka viņš par to nezīnot. Tomēr viņš zināja, — Vils nikni teica. — Tēvs man lika jūs gaidīt. Viņš zināja vairāk, nekā jūs domājat. Kas jūs sūtīja?

— Nevīens mūs nesūtīja. Mēs pašī, — balss atbildēja. — Mēs gribam kalpot lordam Ezrielam. Un tas mirušais vīrs — ko viņš gribēja, ko lai tu dari ar nazi?

Vīlam nācās vilcināties.

— Viņš sacīja, ka man tas jāņemot līdzī pie lorda Ezriela.

– Tad nāc kopā ar mums.

– Nē. Tikai tad, kad būšu atradis Liru.

Ietinis aletiomētru samtā, Vils ielika to savā mugur-somā. Drošības labad pavinājis ap sevi tēva smago apmetni, viņš notupās turpat, kur stāvēja, neatlaidīgi vērodams abas ēnas.

– Vai jūs stāstāt patiesību? – viņš jautāja.

– Jā.

– Tādā gadījumā – vai jūs esat stiprāki par cilvēciskām būtņēm vai vājāki par tām?

– Vājāki. Jums ir īsta miesa, mums – ne. Tomēr tev vajadzētu nākt kopā ar mums.

– Nē. Ja jau es esmu stiprāks, jums jāpakļaujas man. Turklāt man ir nazis. Tāpēc es varu jums pavēlēt: palīdziet man atrast Liru! Man nerūp, cik laika tas prasīs, – vispirms atradišu viņu un *pēc tam* došos pie lorda Ezriela.

Abi stāvi vairākas sekundes klusēja. Tad tie sarunādamies aizpeldēja, taču Vils no viņu teiktā nedzirdēja ne vārda.

Beidzot viņi atkal atgriezās, un zēns izdzirda:

– Ļoti labi. Tu pieļauj kļūdu, taču mums nav izvēles. Mēs tev palīdzēsim atrast šo bērnu.

Vils centās ar skatienu caururbt tumsu un saskatīt tos skaidrāk, bet viņa acis bija lietus pilnas.

– Panāciet tuvāk, lai varu jūs redzēt, – viņš aicināja.

Stāvi pietuvojās, bet šķita topam vēl neskaidrāki.

– Vai dienas gaismā es jūs saskatīšu labāk?

– Nē, sliktāk. Mēs neesam augstas kārtas eņģeļi.

– Nu, ja es jūs neredzu, tad neredzēs arī neviens cits, tātad jūs paliksiet apslēpti. Dosimies palūkot, vai jūs varat atrast ceļu, pa kuru Lira aizgājusi. Viņa nekādā ziņā nevar būt tālu. Te bija sieviete – Lira būs kopā ar

viņu –, tā sieviete viņu paņēma. Ejiet, meklējiet un atgriezieties pastāstiet man, ko būsiet redzējuši.

Enģeļi pacēlās aukainajā gaisā un pazuda. Vils juta pār sevi nolaižamies milzīgu, drūmu smagumu; jau pirms cīņas kopā ar tēvu viņam bija palicis maz spēka, un nu viņš bija tuvu sabrukumam. Negribējās neko, vienīgi pievērt plakstiņus, kas bija tik smagi un ļoti sūrstēja no raudāšanas.

Vils pārvilka pār galvu mantiju, piespieda pie krūtīm mugursomu un uzreiz aizmiga.

– Nekur nav, – teica balss.

Miega dzīlēs to izdzirdis, Vils pūlējās pamosties. Beidzot (un tas aizņēma krietnu minūti, jo viņš bija pamatīgi atslēdzies) zēnam izdevās atvērt acis dzidrajam rītam.

– Kur tu esi? – viņš vaicāja.

– Tev blakus, – enģelis atbildēja. – Šeit.

Patlaban lēca saule un klintis ar uz tām saaugušajiem ķērpjiem un sūnām rīta gaismā izteiksmīgi un koši mirdzēja, bet viņš nekur nemanīja nevienu stāvu.

– Es jau teicu, ka dienas gaismā mūs būs grūtāk saskatīt, – balss turpināja. – Tu mūs vislabāk redzēsi pus-tumsā, rīta vai vakara mijkrēslī, tad – tumsā un vissliktāk – saules gaismā. Mēs ar biedru rūpīgi pārmeklējām kalnu un neatradām ne sievieti, ne bērnu. Bet tur ir zils ezers, viņa būs apmetusies pie tā. Tur guļ miris vīrietis un Rēga saēsta ragana.

– Miris vīrietis? Kāds viņš izskatās?

– Pāri sešdesmit. Tukls, ar gludu ādu. Sudraborti sirms. Ģērbies dārgās drānās, no viņa nāk pamatīga smaka.

– Sers Čārlzs, – konstatēja Vils. – Izklausās, ka viņš. Koulteres kundze būs viņu nogalinājusi. Nu beidzot kaut kas labs!

– Viņa ir atstājusi pēdas. Mans biedrs tām seko un atgriezies, kad atklās, kurp viņa devusies. Es palikšu pie tevis.

Vils pietrausās kājās un palūkojās apkārt. Vētra bija attīrījusi gaisu, bija uzausis svaigs un dzidrs rīts, bet tas skatu darija skaudrāku, jo netālu gulēja vairāki raganu līķi; šīs raganas Vilu un Liru bija pavadījušas uz tikšanos ar viņa tēvu. Vienas raganas seju ar nežēlīgu knābi jau plosīja melna vārna, un Vils saskatīja kādu lielāku putnu, kurš riņķoja apkārt, kā meklēdams bagātāku mielastu.

Vils palūkojās uz visiem līķiem pēc kārtas, bet neviens no tiem nebija Liras īpaši tuvās draudzenes, raganu klana karalienes Serafinas Pekkalas mirstīgās atliekas. Tad viņš atminējās: vai Serafina uz vakara pusi nebija piepeši devusies citā uzdevumā?

Tātad viņa vēl varēja būt dzīva. Šī doma Vilu uzmuntrināja, un viņš nopētīja apvārsni, vai nemanīs kādu zīmi no Serafinas, bet, lai kādā virzienā raudzītos, viņš neredzēja neko citu kā vien zilas debesis un stāvas klintis.

– Kur tu esi? – viņš vaicāja eņģelim.

– Tev blakus, – nāca atbilde, – kā vienmēr.

Vils paskatījās pa kreisi, jo no kurienes nāca balss, bet neko nemanīja.

– Tātad neviens tevi neredz. Vai vēl kāds var tevi dzirdēt tikpat labi kā es?

– Ja es čukstu, tad ne, – eņģelis dzēlīgi atteica.

– Kā tevi sauc? Vai jums ir vārdi?

– Jā, ir. Mans vārds ir Baltamoss. Manu biedru sauc Baručs.

Vils apsvēra, ko darīt. Izvēloties vienu ceļu no daudziem, visi tie ceļi, kurus tu neizvēlies, tiek nopūsti kā sveces, it kā nekad nebūtu eksistējuši. Tobrīd Vilam vēl

piederēja visas izvēles. Taču paturēt tās visas nozīmēja nedarīt neko. Viņam galu galā bija jāizvēlas.

– Kāpsim atpakaļ, lejā no kalna, – viņš teica. – Dosiem uz to ezeru. Tur varētu būt kaut kas, ko es varētu izmantot. Un mani šā vai tā sāk mocīt slāpes. Es došos pa to ceļu, ko uzskatīšu par pareizo, un, ja eju aplamā virzienā, tu vari mani vadīt.

Tikai vairākas minūtes nogājis pa klinšaino nogāzi, kur nebija takas, Vils apjauta, ka viņam nesāp roka. Faktiski kopš pamošanās viņš par savu ievainojumu nebija domājis.

Apstājies viņš palūkojās uz raupjo drānu, ar ko tēvs roku bija apsaitējis pēc cīņas. Pārsējs bija eļļains no uzziestās smēres, bet asiņu nemanija; pēc nerimtīgās asiņošanas, ko Vils bija pārcietis, zaudējot pirkstus, tas bija tik apsveicami, ka viņš juta sirdi salecamiem gluži vai priekā.

Izmēģinādams viņš pakustināja pirkstus. Tiesa, ievainojumi vēl smeldza, taču sāpes bija citādākas: ne vairs tās dziļās, novārdzinošās, kas vakar, bet vājākas un trulākas. Šķita, ka roka dzīst. Tēvam bija izdevies. Raganu burvestība bija cietusi neveiksmi, bet tēvs viņu bija izārstējis.

Kļuvis mundrāks, Vils turpināja kāpt lejā pa nokalni.

Bija nepieciešamas trīs stundas un vairāki eņģeļu padomi – tikai tad viņš nonāca pie zilā ezeriņa. Kad Vils to sasniedza, viņu kaltēja slāpes un kveldējošajā saulē karsēja smagais apmetnis; jebšu, to noņēmis, viņš nevarēja vairs paglābties no saules, tāpēc kailās rokas un kakls apsvila. Vils nometa apmetni un mugursomu, noskrēja beidzamos jardus līdz ūdenim un, apgūlies uz vēdera, malku pēc malka tempa ledaino ūdeni. Ūdens bija tik auksts, ka darīja sāpes zobiem un galvai.

Remdējais slāpes, Vils apsēdās un paskatījās visapkārt. Viņa vakarējais stāvoklis nebija ļāvis neko ievērot, bet nu viņš asāk saskatīja ūdens košo krāsu un visapkārt dzirdēja kukaiņu radītus spalgu trokšņus.

– Baltamos?

– Vienmēr šeit.

– Kur ir mirušais vīrs?

– Aiz augstās klints tev pa labi.

– Vai tuvumā ir kāds Rēgs?

– Nav neviena.

Vils pacēla mugursomu un apmetni un gar ezera malu virzījās uz Baltamosa norādīto klinti.

Aiz tās bija ierikota neliela nometne ar piecām vai sešām teltīm un varēja manīt ugunsroku paliekas. Vils piesardzīgi virzījās uz priekšu: ja nu kāds vēl būtu dzīvs un slēptos?

Taču valdīja absolūts klusums, to iztraucēja tikai kukaiņu čirkstēšana. Teltis stāvēja klusas, ūdens bija rāms, tikai vietā, kur viņš bija dzēris, vēl ņirbēja sīki vilnīši. Pie kājām pazibēja kaut kas zaļš, liekot viņam mirkli satrūkties, bet tā izrādījās tikai sika ķirzaciņa.

Teltis bija gatavotas no maskēšanās materiāla, kas starp nespodri sarkanajām klintīm tās tikai darija pamanāmākas. Viņš ielūkojās pirmajā teltī un atrada to tukšu. Tāda pati bija otra telts, taču trešajā viņš atrada kaut ko vērtīgu: katliņu un sērkokciņu kārbīņu. Tur bija arī kādas tumšas vielas strēmele, tik gara un bieza kā viņa apakšdelms. Sākumā Vils to noturēja par ādu, taču saules gaismā skaidri redzēja, ka tā ir kaltēta gaļa.

Viņam taču galu galā bija nazis. Nogriezis plānu šķēlīti, zēns atklāja, ka gaļa ir sīksta un tikai nedaudz sālīta, tomēr tai ir laba garša. Ielicis gaļu, sērkokciņus un katliņu

mugursomā, viņš pārmeklēja citas teltis, bet tajās neko neatrada.

Lielāko telti Vils atstāja beidzamo.

– Vai mirušais vīrs ir tur? – viņš jautāja gaisam.

– Jā, – Baltamos sacīja. – Viņš ir noindēts.

Vils piesardzīgi soļoja apkārt uz ieeju, kas bija vērsta pret ezeru. Blakus apgāztam brezenta krēslam izstiepies gulēja vīrieša liķis. Šo cilvēku Vila pasaulē pazina ar vārdu sers Čārlzs Letroms, bet Liras pasaulē viņu sauca lords Borīls. Šis cilvēks bija nozadzis Liras aletimetru, savukārt zādzība aizveda Vilu pie brīnumnaža. Sers Čārlzs bija bijis glums, negodīgs un varens, un nu viņš bija pagalam. Vīrieša seja bija nejauki izķēmota, un Vils nevēlējās uz to skatīties, bet, iemetot skatienu teltī, bija redzams, ka tajā ir papildnam zogamu mantu, tāpēc viņš pārkāpa pāri liķim, lai palūkotos vērīgāk.

Vila tēvs, kareivis un pētnieks, būtu skaidri zinājis, kas ņemams. Vilam vajadzēja paļauties uz labu laimi. Viņš paņēma mazu lupu tērauda ietvarā, jo to varēja izmantot ugunsкура iekurināšanai, lai taupītu sērkokciņus; izturīgas auklas rituli; leģēta metāla ūdens blašķi, daudz vieglāku par viņa kazādas blašķi; mazu skārda krūzīti; mazu tāl-skatīti; papīrā ietītu zelta monētu rullīti ikšķa lielumā; aptieciņu; ūdens attīrīšanas tabletes; kafijas paciņu; trīs paciņas kaltētu, presētu augļu; auzu biskvītu kulīti; sešus gabaliņus “Kendala” piparmētru kūkas; paciņu makšķer-āķu un neilona auklu; visbeidzot – piezīmju blociņu, pāris zīmuļu un mazu elektrisko kabatas lukturīti.

Viņš to visu iesaiņoja mugursomā, nogrieza vēl vienu gaļas šķēli, piepildīja ar to savu vēderu, pēc tam – ar ezera ūdeni – savu blašķi un jautāja Baltamosam:

– Vai tu domā, ka man vajadzīgs vēl kaut kas?

– Tev noderētu mazliet saprāta, – nāca atbilde. – Tādas spējas, lai tu spētu atšķirt gudribu, spējas, kas tevi noskaņotu cienīt to un tai pakļauties.

– Vai tu esi gudrs?

– Daudz gudrāks par tevi.

– Nu redzi, es to nevaru pateikt. Vai tu esi vīrietis? Tu izklausies pēc vīrieša.

– Baručs bija vīrietis. Es ne. Tagad viņš ir eņģelisks.

– Tātad... – Vils pārstāja darīt to, ko darīja, tas ir, kārtot mugursomu tā, lai smagākie priekšmeti atrastos apakšā, un pūlējās saskatīt eņģeli. Nekas nebija redzams.

– Tātad viņš bija vīrietis, – zēns turpināja, – un pēc tam... Vai cilvēki pēc nāves top par eņģeļiem? Vai tā notiek?

– Ne vienmēr. Lielākoties ne... Tas notiek ļoti reti.

– Kad Baručs dzīvoja?

– Apmēram pirms četrstūkstoš gadiem. Es esmu daudz vecāks.

– Vai viņš dzīvoja manā pasaulē? Vai Liras? Vai arī šajā?

– Tavējā. Tomēr pasaulu daudzums nav saskaitāms. Tu to zini.

– Bet kā cilvēki kļūst par eņģeļiem?

– Kāda ir šīs metafiziskās apceres jēga?

– Es vienkārši gribu zināt.

– Labāk pievērsies savam uzdevumam. Tu esi aplaupījis šo mirušo vīru, tev ir visas tās mantiņas, kas vajadzīgas, lai turētos pie dzīvības. Vai tagad mēs varam doties tālāk?

– Tad, kad zināšu, pa kuru ceļu iet.

– Lai pa kuru ceļu mēs dotos, Baručs mūs atradis.

– Tātad viņš mūs atradis arī tad, ja paliksim šeit. Man vēl šis tas ir darāms.

Apsēdies vietā, no kuras nevarēja redzēja sera Čārlza liķi, Vils apēda trīs gabaliņus “Kendala” piparmētru kūkas. Bija apbrīnojami, kā barojošais uzturs viņu spirdzināja un deva spēku. Tad viņš atkal paskatījās uz aletiomētru. Visas trīsdesmit sešas mazās bildītes uz ziloņkaula bija uzgleznotas nevainojami precīzi: nebija šaubu, ka šis ir mazs bērns, šī ir lelle, šis – maizes klaips un tā tālāk. Neskaidrs palika tikai tas, ko bildītes nozīmē.

– Kā Lira to nolasīja? – viņš jautāja Baltamosam.

– Pilnīgi iespējams, ka viņa visu sagudroja. Tie, kuri šo instrumentu lieto, ir to pētījuši vairākus gadus, un pat tad viņi zīmes var saprast tikai ar daudzu rokasgrāmatu palīdzību.

– Lira to neizfantazēja. Viņa patiešām nolasīja. Viņa man stāstīja tādas lietas, ko citādi nekad nebūtu varējusi zināt.

– Tādā gadījumā tas arī man ir noslēpums, varu to apliecināt, – eņģelis teica.

Skatīdamies uz aletiomētru, Vils atcerējās, ko Lira bija stāstījusi par tā nolasīšanu – kaut ko par noskaņojumu, kādā viņai jāatrodas, lai tas darbotos. Tas savukārt viņam bija palīdzējis izjust sudraba asmens asumu.

Ziņkāres pārņemts, Vils izņēma nazi un izgriezta sev priekšā mazu lodziņu. Caur to viņš neredzēja neko, izņemot zilu gaisu, taču lejā, tāltālu, pletās koku un lauku ainava – viņa pasaule. Tur nebija nekādu šaubu.

Tāpat kalni šajā pasaulē neatbilda kalniem viņējā. Vils aiztaisīja logu, pirmo reizi izmantodams kreiso roku. Kāds prieks, ka viņš atkal spēja to lietot!

Ja pasaulu ir neskaitāmi daudz, kāpēc nazis paver logu tikai starp šo un viņa pasauli?

Droši vien tas varētu izgriezt logu uz jebkuru no tām.

Viņš atkal pacēla nazi, ļaudams domai plūst pa pašu asmens galiņu, kā Džakomo Paradizi bija mācījis, līdz apziņa ieperinājās starp metāla atomiem un viņš sajuta ik sīkāko šķērsli un gaisa ņirboņu.

Tā vietā, lai grieztu uzreiz līdz ar pirmo mazāko pretestību, kā Vils parasti bija darījis, viņš ļāva nazim slidēt uz nākamo un nākamo šķērsli. Tas bija tikpat kā vilkt pa valdziņu rindu, uzspiežot tik maigi, lai neviens no tiem netiktu bojāts.

– Ko tu dari? – gaisā ierunājās balss, novēršot viņu no šīs nodarbes.

– Pētu, – Vils atteica. – Stāvi klusu un turies nost no ceļa. Ja pienāksi tuvāk, varu tev iegriezt, un, ja nevaru tevi saskatīt, tad nevaru no tā izsargāties.

Baltamoss izdvesa skaņu, pauzdams klusu neapmierinātību. Vils atkal snaikstīja nazi, sajuzdams tos pašus sīkos traucēkļus un kavēkļus. To bija daudz vairāk, nekā viņš bija domājis. Un viņš tos iztaustīja, nejudams vajadzību nekavējoties pārgriezt, viņš juta, ka tiem ir atšķirīga kvalitāte: šis te bija ciets un noteikts, šis – mākoņains, trešais bija gludens, bet ceturtais – trausls un vārīgs...

Bet starp tiem visiem daži bija tādi, kas Vilam šķita vieglāk sajūtami, un, jau zinādams atbildi, viņš pārlicinādamiem grieza – atkal viņa paša pasaule.

Vils to aizvēra un, taustīdams ar naža galu, meklēja citas kvalitātes izcilni. Atradis vienu elastīgu un izturīgu, viņš ļāva nazim slidēt tam cauri.

Un – jā! Pa logu ieraudzītā pasaule nebija viņējā: tās grunts bija blīvāka, un ainavā bija nevis zaļi lauki un dzīvžogi, bet tuksnesis ar paugurainām kāpām.

Viņš aizvēra šo logu un atvēra nākamo: dūmu pilns gaiss virs industriālas lielpilsētas un īdzīgu strādnieku rinda, kas smagā gaitā soļoja uz fabriku.

Vils aizvēra arī šo un atgriezās, juzdamies nedaudz apreibis. Viņš pirmoreiz izjuta kaut ko no naža patiesā spēka un ļoti rūpīgi novietoja to sev priekšā uz akmens.

– Vai grasies te palikt visu dienu? – pukojās Baltamoss.

– Es domāju. Var viegli pārvietoties no vienas pasaules uz citu, ja to grūti atrodas vienā vietā. Varbūt tādas vietas ir, un varbūt tieši tur notiek daudz izgriešanās cauri... Un jāzina, kā ar naža smaili sataustīt savu pasauli, citādi vari vairs nekad nenokļūt atpakaļ. Tu būsi pazudis uz visiem laikiem.

– Patiešām. Bet vai mēs drikstam...

– Un tev jāzina, kuras pasaules grūti atrodas tajā pašā vietā, citādi nebūs jēgas to atvērt, – Vils turpināja, runādams tikpat labi ar sevi, kā ar eņģeli. – Tātad tas nav tik viegli, kā biju domājis. Oksfordā un Čitagacē mums varbūt vienkārši laimējās. Bet es vienkārši...

Viņš atkal paņēma nazi. Tikpat skaidru un acīmredzamu kā sajūtu, kas radās, pieskaroties punktam, kas pavērtu viņa paša pasauli. Vils ne vienreiz vien uztaustīja vēl kādu sajūtu – rezonansi, it kā sistu smagas koka bungas; šī sajūta, tāpat kā jebkura cita, gan radās no sīkākās naža kustības tukšā gaisā.

Šī nojausma te bija. Atvirzījies atpakaļ, viņš sajuta kaut ko citu – un tad atkal to pašu, – tā atkal bija te.

Vils izgriezās cauri un redzēja, ka minējums ir bijis pareizs. Rezonanse nozīmēja, ka pasaulē, kuru viņš atver, grūti ir tajā pašā vietā, kur šeit. Viņš attapās raugāmieš uz zālainu kalnu pļavu zem drūmām debesīm, kurā ganās sintētisko lopu ganāmpulks – tādus dzīvniekus viņš nekad agrāk nebija redzējis. Šie radījumi bija bizonu lielumā, ar platiem ragiem, pinkainu, zilu vilnu un biežām krēpēm pār muguru.

Vils spēra soli cauri. Vistuvāk esošais dzīvnieks vienaldzīgi pacēla galvu, tad atkal pievērsās zālei. Atstādams logu atvērtu, Vils citas pasaules pļavā ar naža galu uzaustīja pazīstamus izciļņus un mēģināja tos atvērt.

Jā, viņš varēja no šīs pasaules atvērt savējo un vēl aizvien atradās augstu virs fermām un dzīvžogiem; un – jā, viņš viegli varēja uzaustīt stabilu rezonansi, kas nozīmēja Čitagaces pasauli, kuru viņš tikko kā bija pametis.

Ar dziļu atvieglojumu, visu aiz sevis aizvēris, Vils atgriezās nometnē pie ezera. Tagad viņš varēs atrast mājupeļu; nu viņš neapmaldīsies, tagad viņš varēs paslēpties, kad tas būs vajadzīgs, un droši pārvietoties.

Ar katrām jauniegūtajām zināšanām pieauga spēks. Vils aizbāza nazi aiz jostas un pārmeta pār plecu mugursomu.

– Nu, vai tagad tu esi gatavs? – ievaicājās sarkastiska balss.

– Jā. Ja vēlies, es paskaidrošu, bet nešķiet, ka tevi tas pārāk interesē.

– Ak, visu, ko tu dari, es uztveru kā nepārtraukta valdzinājuma avotu. Bet neuztraucies par mani. Ko tu grasies sacīt tiem ļaudīm, kas tur nāk?

Vils izbiedēts raudzījās apkārt. Tālāk pa taku – vēl diezgan tālu – nāca ceļotāju rinda ar saiņiem apkrautiem zirgiem, mierīgi mērojot ceļu uz ezeru. Tie vēl nebija pamanijuši zēnu, bet, ja viņš paliks uz vietas, tas drīz notiks.

Vils pacēla tēva apmetni, ko bija izklājis saulē uz klints. Tagad izžuvis tas bija daudz vieglāks. Viņš paskatījās apkārt – šeit nepalika vairs nekā tāda, ko viņš varētu paņemt.

– Dosimies tālāk, – zēns teica.

Vils mīļuprāt pārmainītu apsēju, taču tas varēja pagaidīt. Viņš uzsāka ceļu gar ezera malu, prom no ceļotājiem, un viņam sekoja eņģelis, neredzams dzidrajā gaisā.

Daudz vēlāk tajā pašā dienā viņi no kailajiem kalniem nonāca uz atradzes, ko klāja zāle un pundurveida rodo-dendri. Vils alka atpūtas un nolēma drīz apstāties.

Enģeli viņš nebija dzirdējis daudz runājam. Laiku pa laikam Baltamos bija norādījis: “Uz to pusi ne!” vai: “Pa kreisi ir vieglāks ceļš!” – un Vils šos padomus bija ņēmis vērā, taču patiesībā viņš gāja tikai iešanas pēc un lai turētos tālāk no tiem ceļiniekiem, jo tikmēr, kamēr ar jaunām ziņām atgriezīsies otrs enģelis, gluži labi varēja palikt turpat.

Patlaban rietēja saule, un viņš nodomāja, ka nu varēs saskatīt savu dīvaino sabiedroto. Šķita, ka gaismā notrīsot iezīmējas vīrieša apveids un veidola iekšienē gaiss ir blīvāks.

– Baltamos? – Vils ierunājās. – Es gribu atrast strautu. Vai te tuvumā kāds ir?

– Pusceļā lejup pa nokalni ir avots, – enģelis atbildēja, – tieši augšpus tiem kokiem.

– Paldies, – Vils pateicās.

Zēns uzmeklēja avotu un, kārtīgi padzēries, piepildīja blašķi. Bet, iekams viņš paguva nokāpt lejāk uz mazo audzīti, Baltamos izsaucās, un pagriezies Vils ieraudzīja viņa apveidu pa nokalni skrienam pretī – kam? Enģeli varēja saskatīt tikai kā kustības zibsni, un labāk Vils viņu redzēja, neskatīdamies tieši virsū; šķita, ka enģelis apstājas un ieklausās, un tad tas uzlaidās gaisā, ātri slīdēdams atpakaļ pie Vila.

– Šurp! – viņš sauca, un šoreiz enģeļa balsī nemanīja nosodījumu un sarkasmu. – Pa šo ceļu nāk Baručs! Un tur ir viens no tiem logiem, gandrīz neredzams. Nāc, nāc! Nāc tūlīt!

Vils dedzīgi sekoja, aizmirsis nogurumu. Logs, kā viņš, to sasniedzis, redzēja, pavērās uz miglainu, tundrai

līdzīgu ainavu, līdzienāku par kalniem Čitagaces pasaulē, un arī aukstāku – debesis tur bija apmākušās. Vils izgāja cauri logam, un Baltamos nekavējoties viņam sekoja.

– Kā pasaule šī ir? – Vils jautāja.

– Meitenes pasaule. Pa šejieni viņas izgājušas cauri. Baručs ir devies uz priekšu, lai viņām sekotu.

– Kā tu zini, kur viņš ir? Vai tu lasi viņa domas?

– Protams, es lasu Baruča domas. Lai kurp viņš ietu, mana sirds dodas viņam līdzī.

Vils palūkojās apkārt. Nemanīja nekādas cilvēku dzīvības pazīmes, un, gaismai pavājinoties, gaisss ik mirkli kļuva dzestrāks.

– Es negribu te gulēt, – viņš sacīja. – Paliksim pa nakti Čitagaces pasaulē un šeit ieradīsimies no rīta. Tur vismaz bija koki, un es varu iekurt uguni. Nu es zinu, kāda ir Liras pasaules sajūta, un varēšu ar nazi to atrast... Klau, Baltamos! Vai tu vari pieņemt kādu citu formu?

– Kāpēc lai es to vēlētos?

– Šīs pasaules cilvēciskajām būtnēm ir dēmoni, un, ja es staigāšu apkārt bez tā, tas izskatīsies aizdomīgi. Sākumā tieši tādēļ Lira no manis baidījās. Tāpēc, ja mēs grasāmies ceļot viņas pasaulē, tev vajadzēs izlikties par manu dēmonu un pieņemt kāda dzīvnieka veidolu. Tu varētu būt putns. Tad tu vismaz varētu lidot.

– Ak, cik apnicīgi!

– Bet vai tu vari?

– Es *varētu*...

– Tādā gadījumā izdari to tūlīt. Ļauj paskatīties.

Šķita, ka eņģeļa veidols sabiezē, gaisā uzvirpuļoja neliels viesulis, un pēc tam zālē pie Vila kājām nometās strazds.

– Uzlido man uz pleca, – Vils palūdza.

Putns paklausīja un ierunājās eņģeļa pazīstamajā dzēligajā tonī:

– Es to darišu tikai tad, kad tas būs absolūti nepieciešams. Tas ir neizsakāmi pazemojoši.

– Cik nepatīkami, – Vils teica. – Kad vien mēs šajā pasaulē ieraudzīsim cilvēkus, tu pārvērtīsies par putnu. Nav jēgas šķendēties vai strīdēties. Vienkārši izdari tā.

Strazds nolaidās no viņa pleca un izzuda tīrā gaisā, un, pustumsā izskatīdamies sabozies, atkal parādījās eņģelis. Iekams viņi kāpa pa logu atpakaļ, Vils paskatījās apkārt un paostīja gaisu, novērtēdams pasauli, kurā Lira bija gūstekne.

– Kur tavš biedrs ir patlaban? – viņš vaicāja.

– Seko tai sievietei uz dienvidiem.

– Tad arī mēs no rīta dosimies uz to pašu pusi.

Nākamajā dienā Vils soļoja stundām ilgi un nevienu neredzēja. Zeme sastāvēja lielākoties no zemiem kalniem, klātiem ar īsu, sausu zāli, un, tiklīdz viņš nokļuva kādā augstākā vietā, uzreiz vērās apkārt, meklēdams cilvēku mitināšanās pazīmes, taču nekā tāda neatklāja. Vienīgā pārmaiņa putekļaini brūnzaļajā tukšumā bija attāls tumšāk zaļš plankums, un uz turieni viņš devās, jo Baltamoss teica, ka tas esot mežs un tur esot upe, kas plūstot uz dienvidiem. Kad saule uzkāpa visaugstāk, Vils kļūmīgi mēģināja iemigt zemā krūmājā un, vakaram tuvojoties, jutās noguris, viņam sāpēja kājas.

– Lēns progress, – Baltamoss īgni ierunājās.

– Tur neko nevar līdzēt, – Vils atteica. – Ja nevari pateikt neko lietderīgu, labāk nerunā vispār.

Kad viņš sasniedza mežmalu, saule bija jau zemu un gaiss putekšņu pilns, tik pilns, ka viņš vairākas reizes

nošņaukājās, izbiedēdams putnu, kas kaut kur netālu ar spalgu kliedzienu pacēlās spārnos.

– Pirmais dzīvais radījums, ko šodien redzu, – Vils no-
teica.

– Kur tu domā pārļaut nakti? – Baltamoss jautāja.

Tagad garajās koku ēnās eņģelis lāgiem kļuva redzams. Cik nu Vils spēja saskatīt, viņam bija sapīkusi seja.

Vils sacīja: – Vajadzēs apstāties kaut kur tepat. Tu va-
rētu palīdzēt pameklēt kādu labu vietu. Es dzirdu strauta
čalas – palūko, varbūt varēsi to atrast.

Eņģelis pazuda. Brizdams caur zemajiem viršu un
purva miršu puduriem, Vils lēnām vilkās tālāk, vēlēda-
mies, kaut varētu samanīt kādu taku, kur likt kājas, un
bažīgi vērodams gaismu, – apmetnes vietu vajadzēja iz-
raudzīties drīz, citādi tumsa nedos iespēju izvēlēties.

– Pa kreisi, – rokas stiepiena attālumā ierunājās Bal-
tamoss. – Strauts un sauss koks malkai. Uz šo pusi...

Vils sekoja eņģeļa balsij un drīz atrada minēto vietu. Starp apsūnojušajiem akmeņiem strauji čaloja strauts, aiz kraujas pazudams šaurā aizā, kas tumsa zem saliku-
šajiem kokiem. Gar strautu stiepās ar zāli apaudzis
krasts, sniegdamies līdz netālajiem, brikšņos saauguša-
jiem krūmiem.

Vils, pirms atļāvās atpūsties, ķērās pie kurināmā vāk-
šanas, un drīz zālē uzdūrās nokvēpušu akmeņu lauku-
mam, kur kāds sen atpakaļ bija kūris uguni. Savācis si-
kus un lielākus zarus, viņš ar nazi sagrieza tos piemērotā
garumā un tikai pēc tam mēģināja aizdedzināt. Zēns ne-
zināja, kā to vislabāk izdarīt, un izšķieda vairākus sērko-
ciņus; tikai tad izdevās uzpūst uguni liesmās.

Eņģelis viņu vēroja ar tādu kā gurdenu pacietību.

Kad ugunskurs beidzot bija iekurts, Vils apēda divus
auzu biskvītus, mazliet kaltētas gaļas un nedaudz

“Kendala” piparmētru kūkas, uzdzerdams virsū dažus auksta ūdens malkus. Baltamoss klusēdams sēdēja blakus, un beidzot Vils jautāja:

– Vai tu visu laiku grasies mani novērot? Es nekur neiešu.

– Es gaidu Baruču. Drīz viņš atgriezīsies, un tad, ja vēlies, es tevi ignorēšu.

– Vai tu vēlētos mazliet ēdiena?

Baltamoss viegli sakustējās: ēdamais viņu vilināja.

– Gribēju sacīt, ka nezinu, vai jūs vispār ēdat, – Vils teica, – bet, ja kaut ko vēlies, tad laipni lūdzu.

– Kas ir... tas? – eņģelis klīriģi jautāja, rādīdams uz “Kendala” piparmētru kūku.

– Lielākoties cukurs, es domāju, un piparmētras. Te būs!

Nolauzis gabaliņu, Vils to pasniedza eņģelim. Baltamoss pielieca galvu un kūku apostija. Tad viņš to paņēma, ar vēsiem pirkstiem viegli pieskardamies Vila delnai.

– Domāju, tas mani pabaros, – viņš teica. – Ar vienu gabaliņu pilnīgi pietiks, paldies.

Baltamoss sēdēja un klusi skrubināja kūku. Vils atklāja, ka, skatoties ugunī un atstājot eņģeli pašā redzeslauka malā, viņš var gūt par to spēcīgāku iespaidu.

– Kur atrodas Baručs? – viņš jautāja. – Vai viņš var ar tevi sazināties?

– Es jūtu, ka Baručs ir tuvu. Ļoti drīz viņš būs klāt. Kad viņš atgriezīsies, mēs aprunāsimies. Runāšanās ir vislabākais.

Pagāja labi ja desmit minūtes, kad ausis saklausīja klusus spārnu švikstus, un Baltamoss nepacietīgi piecēlās. Jau pēc mirkļa abi eņģeļi apkampās, un Vils, neatlaidīgi skatīdamies liesmās, redzēja, cik ļoti tie viens

otram pieķērušies. Tā bija vairāk nekā pieķeršanās: viņi viens otru kaislīgi mīlēja.

Baručs apsēdās blakus savam biedram, un Vils sabikstīja uguni tā, lai viņiem garām plūstu dūmu mākonis. Tam bija efekts: eņģeļu augumi iezīmējās tā, ka Vils pirmo reizi spēja viņus skaidri saskatīt. Baltamoss bija slaidis; šaurie spārni bija eleganti salocīti aiz pleciem, un sejā jautās tāda izteiksme, kur augstprātīgas nievas jaucās ar maigu, kvēlu līdzjūtību, it kā viņš mīlētu visas lietas, ja vien viņa iedaba ļautu piemirst to defektus. Tomēr Baručā viņš defektus neredzēja, tas nu bija skaidrs. Baručs šķita jaunāks, kā jau Baltamoss bija teicis, un spēcīgāk veidots; viņa spārni bija sniegbalti un masīvi. Baruča iedaba likās vienkāršāka; uz Baltamosu viņš raudzījās kā uz visu zinību un prieka avotu. Vils juta, ka abu mīlestība vienam pret otru viņu intriģē un aizkustina.

– Vai tu uzzināji, kur atrodas Lira? – zēns jautāja, nepacietīgi gaidīdams jaunumus.

– Jā, – Baručs atbildēja. – Tā ir Himalaju ieleja, ļoti augstu, blakus šļūdonim, kur ledus pārvērš gaismu varavīksnē. Varu uzzīmēt smiltīs plānu, lai tu nekļūditos. Meitene ir gūstekne alā, kas atrodas starp kokiem, un tā sieviete tur viņu aizmigušu.

– Aizmigušu? Vai tā sieviete ir viena? Vai kopā ar viņu nav kareivji?

– Jā, viena. Paslēptuvē.

– Vai Lirai nav nodarīts nekas ļauns?

– Nē. Viņa tikai ir aizmigusī un sapņo. Ļauj, es parādišu tev, kur viņas ir.

Kailajā zemē blakus ugunskuram Baručs ar bālu pirkstu uzzīmēja plānu. Vils paņēma piezīmju blokotu un precīzi to pārzīmēja. Plāns attēloja neparasti likumotas

formas šļūdoni, slīdošu lejā starp trim gandrīz identiskām kalnu virsotnēm.

– Tagad, – eņģelis turpināja, – uzzīmēsim detalizētāk. Ieleja ar alu pa kreisi no šļūdoņa sašaurinās, un caur to plūst izkususi straume. Ielejas augšpuse ir šeit...

Viņš uzzīmēja otru plānu, un Vils to nokopēja; un tad trešo, ik reizes zīmējumā pieklūstot tuvāk alai, un Vils juta, ka ceļu varētu atrast bez pūlēm – pieņemot, ka viņš ir pieveicis četrus vai piecus tūkstošus jūdžu no tundras līdz kalniem. Nazis lieti nodereja, lai izgrieztos starp pasaulēm, bet tas nevarēja likvidēt attālumus to iekšējā telpā.

– Šļūdoņa tuvumā ir svētnīca, – Baručs beigās teica, – ar sarkaniem zīda karodziņiem, ko pa pusei saplosījis vējš. Jauna meitene nes uz alu pārtiku. Viņi domā, ka sievietē ir svētā, kas viņus svētīs, ja tie parūpēsies par viņas vajadzībām.

– Krāpšana, – Vils sacīja. – Un viņa *slēpjas*... To es nesaprotu. Slēpjas no Baznīcas?

– Tā šķiet.

Vils rūpīgi salocīja un noglabāja plānus. Viņš bija nolīcis pie ugunsкура uz akmeņiem skārda krūzīti un nu ielēja tajā šķīstošo kafiju, izmaisīja dzērienu ar žagaru un, iekams paņēma krūzīti, aptina ap plaukstu kabatlakatiņu.

Degošais žagars iekrita ugunī; iekliedzās kāds naktsputns.

Piepeši, un Vils tam neredzēja iemesla, abi eņģeļi paskatījās augšup vienā un tajā pašā virzienā. Vils sekoja viņu skatienam, bet neko nemanīja. Reiz viņš bija redzējis tā darām kaķi – uztrūcies no snaudas, dzīvnieks vēroja kaut ko vai kādu, kas neredzams ienāca istabā un šķērsoja to. Mati sacēlās stāvus, un tāpat notika arī šoreiz.

– Apdzēs uguni, – Baltamoss čukstēja.

Vils ar veselo plaukstu pagrāba mazliet zemes un apbēra liesmas. Kaulos uzreiz iegūla aukstums, un viņš nodrebēja. Aplicis ap pleciem apmetni, zēns atkal pacēla galvu.

Un nu kaut kas kļuva redzams – virs mākoņiem kaut kas kvēloja, un tas nebija mēness.

Viņš dzirdēja Baruču nomurminām: – Kaujas rati? Vai tas varētu būt?

– Kas tas ir? – Vils čukstēja.

Baručs pieliecās tuvāk un tāpat klusi atbildēja: – Viņi zina, ka mēs esam šeit. Viņi ir mūs atraduši. Vil, ņem savu nazi un...

Iekams viņš paguva pabeigt, kaut kas brāzās no debesīm un notrieca Baltamosu. Acumirkli Baručs tam uzlēca virsū, un Baltamoss locījās, atbrīvodams savus spārnus. Nespodrajā gaismā atgādinot lielas lapsenes, kas ieķērušās stiprā zirnekļa tīklā, visas trīs būtnes cīnījās gan tā, gan citādi, neizdvešot ne skaņas, – Vils nedzirdēja neko citu kā vien lūstošus zarus un čaukstošas lapas.

Zēns nevarēja izmantot nazi – viņi visi kustējās pārāk ātri. Tā vietā Vils no somas izņēma kabatas lukturīti un iededza to.

Neviens no viņiem nebija to gaidījis. Uzbrucējs izslēja spārnus, Baltamoss ar strauju kustību aizsedza sev acis, un tikai Baručs nezaudēja aukstasinību. Bet Vils ieraudzīja, kas ir šis ienaidnieks – tas bija cits eņģelis, daudz lielāks un spēcīgāks par Baltamosu un Baruču; Baruča plauksta bija tam aizspiedusi muti.

– Vil! – sauca Baltamoss. – Nazis – izgriez ceļu laukā no...

To pašu brīdi uzbrucējs izrāvās no Baruča rokām un kļiedza:

– *Lord Reģent! Esmu viņus notvēris!*